

Café “In de Lach en een Traan”

#TrumpTV #HillaryC #gesponnensuiker #bullshitting #vuilbekkerij #commediadell'arte

Ik kijk er met open mond naar. U ook? Die gehele sfeer is er een van onderuit schoffelen, moddercatch, beenveeg. Niets over een positief plan, niemandal over partijprogramma's, nul argumenten. Om de 4 jaren krijgen de Amerikanen – én wij – een ritueel megaspektakel van verkiezingen voorgeschoteld. De poppenkast van Democraten versus Republikeinen geacteerd op tv, knap in beeld gezet. Debatten als toneeltjes met oneliners, een zucht, een lach, een grijns, een schreeuw. Commotie is de norm, intensiteit de vorm. Maatschappelijke relevantie ondergesneeuwd, emo primeert, met een pers die hijgerig volgt.

Do-nald! Do-nald! Do-nald! Trump als narcistische clown, koning van de wansmaak, nitwit die een internationaal podium krijgt, de man van seksistische vuilbekkerij. De rijk geboren fils-à-papa met ega Melania die hem napraat als een perfect op maat gemaakte paspop. Immer een zweem van belastingontduiking, van dure advocaten, van uitgebuite werknemers (m/v). Wat ik wil zeggen: vragen alom over zijn moraal én competenties.

Hillary dan? Zij draagt altijd broekpakken, heeft bovendien een fotogenieke hond. Wel brengt ze te weinig lekkere koekjesrecepten. Haar kapsel zit goed. Oef! Allemaal belangrijk. Toch moet ze oppassen voor longontstekingen, de sigaar van echtgenoot Billie, plus voor haar eigen gecreëerde e-mailgate. Wat ik bedoel: Hillary C. kan alvast geen 2de Obama worden.

Wat ik me afvraag: is dit alles om te lachen of om te huilen? “Trump is a disaster for America, but fantastic for CBS”, dixit de grote baas van CBS himself. Haatdragende retoriek levert een record aan kijkers en omzet. Nieuws als alibi tussen de reclameblokken door, een 24/7 nieuwsmolen die draait rond breaking news zonder duiding of achtergrond. En Trump snapt perfect dat in beeld blijven dé zuurstof is voor een politicus. “The press, they're always hungry for a good story, the more sensational the better”, volgens Donald J. himself. Het gaat om aandacht, dat heeft hij heel goed begrepen. Hij zegt maar wat, hij improviseert en associeert in spreektaal, met haperingen en onaffe zinnen. Zijn gedachten buitelen over elkaar heen. Korte zinnetjes, korte woordjes met “tremendous” als langste, klemtonen en dramatiek, zelfvoldaan-autoritair gebracht door het alfa-mannetje. Extreme uitspraken zijn nu eenmaal goed voor applaus. Maak de wereld simpel, gebruik gladde verkooptrucs. Kortom, gesponnen suiker, commedia dell'arte.

Ik vraag me af of dit echt is om te lachen of om te huilen. Want het zit nog een stukje dieper dan een tv-format. Umberto Eco noemde het “la Berlusconi delle cose”. Vrij vertaald: het “Trumpisme” in de wereld. Björn Soenens definieert het als “knownothingness”. Die ongelooflijke onwetendheid van Trump en zijn publiek. Een brede trend van anti-intellectualisme, niet enkel in Amerika. Mensen die nog dikke boeken lezen zijn a priori verdacht, wie een klassiek concert meepikt gedraagt zich elitair. Hillary is er zo eentje, ze komt te serieus over, praat te weinig spreektaal, te academisch, te onvolks. Een teleprompter ingeslikt? Mensen zijn experts beu, geef ons a.u.b. entertainment.

Wat ik bedoel: zou ik lachen of huilen? Want dit zit nog, nóg een laagje dieper. Donald Trump staat totaal onverschillig tegenover de waarheid. Waarheid? Jawel, hij verzint wat dan ook gewoon ter plekke, grove leugens, kwakkels. Een consistente discussie kan op die manier niet meer. Rob Wijnberg heeft het in “De Correspondent” over de overstap naar “a Post-Truth-Society”. Ooit was waarheid belangrijk, zij het om religieuze redenen, zij het om te sturen naar een betere wereld. Fuck die betere wereld, leve vuilbekkerij en aartsleugenaars.

Kijk, voor mij is de USA een boeiend land, ik ga er graag naartoe. Meer zelfs, ik hou ervan. Alles kan er, evengoed een bullshitter als presidentskandidaat. Daar terplekke probeer ik telkens mijn Europese bril af te zetten. Toch blijft het me pijn doen aan de ogen deze natie, dit ooit groots opgezet democratisch en sociaal project, te zien versluderen. Hùn grote gevaar zit namelijk intern, ingebakken in die gigantische kloof van opgeleid versus dom en dat enorme contrast arm versus rijk. Dit snijdt als een mes dwars doorheen het land. Dàaraan moeten ze dringend werken, dan zal veel vanzelf verbeteren. Plus graag nog wat sleutelen aan die achterhaalde 19de-eeuwse kieswetgeving. Het grote gevaar komt heus niet van buitenaf via Chinezen of Russen.

En toch, en toch, op 8 november kiest de VS voor Hillary! Dat hoop ik, dat hoopt de wereld. Ik ga er dan eentje drinken in “Café de Lach en een Traan”. Rechtstreekse uitzending op TrumpTV. Marc Coucke komt, U toch ook?

© René De Ryck – 5 november 2016

